

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginus

Campidonaë, 1673

Caput 7. De Vsu privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

CAPUT VII.

De usu Privilegiorum.

SUMMARIUM.

- 1 Perplexitas maxima circa usum privilegiorum.
- 2 Non facile utendum privilegii.
- 3 Privilegia sunt remedia extraordinaria.
- 4 Inconvenientia ex eorum faciliiori usu.
- 5 In usu privilegiorum sufficit opinio probabilis.
- 6 In eligenda opinione debet esse delectus auctororum.
- 7 Quibus Auctoribus adhaerendum in materia privilegiorum.
- 8 Quando extat dubium de privilegio aliquo, quid faciendum.
- 9 In privilegii attendendum ad substantiam gratia.
- 10 Et ad formam prescriptam.
- 11 In scriptura, verba debent servire intentioni.
- 12 In foro conscientia valent gesta, etiam non servata forma prescripta in scriptura.
- 13 Actus potest subsistere non servata solemnitate.
- 14 Regulares possunt uti suis privilegiis in utroque foro.
- 15 In gratiis, non arguitur a paritate rationis.
- 16 Privilegiatus non utitur privilegio contra pariter privilegiatum.
- 17 Fallit in eo qui est privilegiatus in specie.
- 18 Privilegiis concurrentibus praesertur potentius.
- 19 Privilegium quando dicatur potentius.
- 20 Regulares possunt uti privilegii, sine special. Licentia suorum Superiorum.
- 21 Praelati Regularium non possunt illis limitare usum privilegiorum.
- 22 Privilegio limitato in uno ordine, alii non tenentur se conformare limitationi.
- 23 Nec Episcopi nec Principes temporales possunt impedire Regulares ab usu legitimo suorum privilegiorum.

SI quæ sunt, in quorum usu reperitur difficultas, hæc puto, sunt privilegia Regularium, difficultatem faciunt tum Bullæ summorum Pontif. admodum variae, tum decreta juris & conciliorum, tum doctorum opiniones, tum vel maxime Cardinalium Declarationes quibus prædicta privilegia, fuere successivis temporibus revocata, tum deinde restituta, tum postea modificata, restricta, explicata. Ut ex his omnibus, vix fas sit certi quid divinare, aut eligere, nisi summo, & admodum tædioso labore, ab eo, cui patientia, & otium fuerit sufficiens, legendis ejusmodi tot Bullis, decretis, constitutionibus, declarationibus, decisionibus, & opinionibus, ac simul prudens solertia, & judicium, ad hæc omnia ad invicem conferenda, & ad discernendum quid sit revocatum, quid adhuc validum, & quo casu sit uti licitum. Nec parum difficultatem auget ipsa praxis, quæ notari potest, non tantum inter Ordines Regularium. Sed etiam inter ipsos ejusdem Ordinis, imò & Monasterii Religiosos, dum pro sua mente sibi quisque jus dicit, & pro suo ferè arbitrio quod placet recipit, quod displicet reiicit.

Quare quod ego hac in Parte primò consulo, sit, ut nemo facile ullo privilegio utatur, aut oblata quavis occasione, sed tunc tantum, cum vel urgens necessitas suadet, vel bonum aliquod inde consecuturum allucet: si speratur incrementum gloriæ Dei vel cultus Divini, conscientia proximi pacificatio, mentis serenatio aut quid aliud simile. Nam privilegia sunt remedia extraordinaria contra jus. Et quædam dispensationis species, Ratio autem dicitur, non esse utendum extraordinariis, nisi raro admodum, & quando ordinariis non sufficiunt, ad quod insuper sunt duo motiva, quia

F alias

aliàs vileſcent ipſa privilegia frequen-
tiori uſu, & inde res etiam Eccleſiaſtica.
Et ſient Regulares exoliſ Episcopis, & Cle-
ro ſæculari, ut experientia jam docuit in
multis locis.

- 5 Id ſecundò dixerò, quòd ad vitandos
ſcrupulos in hoc uſu privilegiorum po-
teſt quiſque eſſe contentus opinioni pro-
babili, & illam ſequi, etiam contra pro-
babilem, & ſuam ipſius propriam. Ve-
6 rum debet eſſe delectus aliquis circa opi-
niones Doctòrum, in hac materia maxi-
mè; omnes enim qui de privilegiis tra-
ctant, ſcripſerunt conformiter ad ſuam
atatem, aut patriam, ſeu ſua gentis ge-
nium, longè aliter Itali, longè aliter Gal-
li, & tranſmarini; Antiqui, & Moderni.
Unde quia privilegia, fuerunt ſucceſſu
temporis alterata, aucta, revocata, reſti-
tuta: Ingentia excitata, ſcientiæ illuſtra-
ta: Opiniones elucidata: Ideo ego ar-
7 bitor potiùs adharendum modernis
quàm antiquis: Italis hiſ qui amant opi-
niones ſtrictiores. Tranſmontanis, hiſ
qui largiores. Solùm verò citantibus, &
allegantibus, & non profeſſo tractanti-
bus, parum fidendum.
- 8 Atque ideo dico ego tertio. Quòd dum
oritur dubium circa aliquod privile-
gium, recurſus ante omnia habendus eſt
ad Bullarium, & ipſe tenor conceſſionis
ex integro legendus. Pro cuius intelle-
ctu poterit ſe quiſque juvare, præceptio-
nibus traditis in ſuperioribus cap. 5. & 6.
dico autem, potiùs eſſe recurrendum ad
Bullarium, quàm ad alios libros vel au-
ctores, quia illi non rarò referunt privi-
legia, ſolùm ex parte, aut etiam aliquan-
do mendosè, & quòd peiùs eſt, erroneis
inſcriptionibus notata, & verbis detor-
tis falſata, eò quòd plus æquo ſuis ama-
nuenſibus crediderunt, vel quia ab aliis
jam errantibus, hæc quæ tradunt exſcri-
pſerunt.

Quartò. Lecturus autem aliquam Bal-
lam, debet primò attendere ad ſubſtan-
tiam gratiæ, ſeu conceſſionis, inſiſtendo
ſemper, & adharendo intentioni Princi-
9 cipis, potiùs quàm verbis. Nam in omni
diſpoſitione id ſemper obſervandum vo-
lunt jura, ut verba intentioni, non inten-
tio verbis deſerviat. *can. ſedulo d. 38. c. por-
rò & c. recepimus de privil. c. intelligētia & cap. 11
in hīs de verb. ſign.* Et ſecundò, ad formam,
ſeu modum, quem in uſu talis privilegii
ſervandum Princeps voluit (ſi quem ta-
men ſervari voluit) Quia actus celebra-
tus ſine forma præſcripta non tenet. *l. i. ff.
de ſtip. l. cum hi ff. de tranſ. & l. traditionibus C.
de pact.* Circa quòd tamen Minch. *l. 3. contr.
illuſ. cap. 28.* Valde notabiliter dicit, quòd
licet acta non teneant omiſſâ formâ de-
bitâ, tenent tamen in foro conſcientiæ,
quando finis juris, ſeu à lege intentus ha-
betur, etiam ſi fortè ipſa forma, ſeu ſo-
lemnitas juris, & præſcripta non ſerve-
tur. A qua doctrina non multùm differt
Crot. in rubr. de appell. num. 3. Ubi allegato
Baldo ait, quòd licet actus non poſſit ſub-
13 ſiſtere ſine hiſ, quæ ſunt de illius ſubſtan-
tia, bene tamen ſine hiſ quæ ſunt de ſo-
lemnitate & forma. Quidquid ſit autem
de aliis actibus juridiſcis, & eorundem
validitate, aut nullitate ex omiſſione ſo-
lemnitatum, aut ſubſtantialium, in quo
non parum variant DD. Admitto ego o-
pinionem Minch. pro uſu privilegiorum,
& puto quòd ſaltem in foro conſcientiæ,
& tenebit actus virtute alicujus geſtus, ſer-
vatis ſubſtantialiter requiſitis, ex natura
rei, quamvis fortè illa omittantur, quæ
tanquam de forma, & ſolemnitate præ-
ſcribuntur obſervanda.

Quintò poſſunt verò Regulares uti 14
ſuis privilegiis in utroque foro, & etiam
extra Sacramentum confeſſionis, ut do-
cent Suar. *1. 4. de Rel. l. 9. c. 2.* Roder. *10. 1. 99.
reg. 8.*

reg. 8. art. 1. Celest. success. in theol. mor. 11. art. 8. & communiter alii. In quo tamen cautos oportet eos esse & prudentes, ut intentioni, & terminis concessionum semper adhaereant, & nihil extendant, etiam data simili, vel majori ratione. Ut enim bene monet Panor. c. ad aures de rescr. nu. 7. In gratiis, & dispensationibus non arguitur ex paritate vel majoritate rationis. c. per venerabilem qui Sil. sint leg.

16 Sexto sed & item privilegiatus non utitur privilegio contra pariter privilegiatum, sed tunc conuassatis privilegiis, ambo deducuntur ad jus commune, & illo utuntur, auct. de sanct. Ep. coll. 9. §. sed & hac praesenti & auct. nisi rogati c. ad trebell. Barth. auct. quas actiones eod. de sacr. Eccl. Ferret. c. in praesentia de prob. num. 84. Paris. eod. n. 114. Panor. eod. n. 37. & c. cum causam de prob. nu. 2. Suar. li. 8. de leg. c. 23. & alii.

17 Quod intelligitur ubi omnimoda aequalitas concurrat. Alias enim privilegiatus in specie, hoc est in casu, seu causa, de qua agitur, utitur suo privilegio, contra privilegiatum in genere tantum. Quia privilegiatus in specie, seu actu agit pro damno vitando, privilegiatus vero in genere seu habitu, pro lucro acquirendo; is autem praefertur qui conatur vitare damnum. Panor. c. ad aures de prescr. & c. in praesentia cit. Ferret. eod. Bald. l. fin. ff. ex quib. caus. & auct. cit. quas actiones de sacr. Eccl. Bald. auct. perpetua eod. Covar. in reg. possessor. p. 2. §. 2. Ancar. conf. 36. & Parlador. rev. quot. c. 17. Et sic v. g. Minor laicus, & consequenter privilegiatus in specie restituitur contra alium minorem privilegiatum solum in genere, de quo est casus in capit. auct. de in int. rest. & l. verum ff. de min. s. item

18 Quod si privilegia concurrant in specie respectu ejusdem causae, praefertur hoc, quod est potentius: de quo est casus in l. ci. verum & seq. Pontentius autem ap-

pellatur; vel in quo ut dictum est, agitur de damno vitando, vel quod fuit concessum ex causa magis favorabili, ut dicunt Panor. Ferret. & Barth. citati. Quod si privilegia sunt parae potentiae, tunc utriusque locus esse potest, de quo est casus in capit. cit. auct. ubi quae Ecclesiae contra se invicem restitutionem accipiunt ob omnes probationes.

Septimo, Quando Papa dat privilegium uni Ordini regulari sub conditione, ut Fratres talis Ordinis non utantur tali privilegio, nisi ex licentia Superiorum (quomodo dicuntur aliqua concessa Societ. Jesu.) Fratres tamen aliorum Ordinum habentes beneficium commutationis non indigent ejusmodi speciali licentia suorum Superiorum, ad hoc ut tali privilegio possint uti, sed cum eadem libertate illo utentur, qua omnibus aliis. Ratio est, quia quando communicatur privilegium communitur ipsa gratia in sua substantia non vero modus utendi, & quod is cui fuit concessum, illo utitur, quia illa restrictio licentiae, seu conditio generalis in Soc. Jesu requisita non est privilegii, nec ad gratiam spectat. Unde quia quid recipitur, & communicatur, ad modum recipientis recipitur. Et modus quo alii Ordines recipiunt privilegia, non fert, ut illa recipiant cum tali dependentia, ideo quando aliquid illis datur vel communicatur, possunt eodem liberè uti, eo modo quo aliis utuntur, & absque ejusmodi speciali Generalis, vel Superioris sui licentia. Ita Cruz in epit. privil. lib. 2. c. 4. Donat. in praereg. to. 1. tr. 7. qu. 9. Suar. R. 5. d. 1. q. 1. Mirand. & plures alii quos citat, & sequitur Diana tr. 2. dub. regul. res. 81. Quidquid in contrarium dicat Tambur. tomo 1. de iur. abb. d. 17. quest. 9.

Octavo Praelati Regularium, vel Capitula generalia non possunt illis tollere,

vel restringere usum alicujus privilegii nisi ad hoc habeant specialem auctoritatem à Papa, tunc quia privilegia habent naturam legis, inò sunt leges privatae, inferiores autem nò possunt tollere legem à Superiore positam. Tum quia sicut nemo dat quòd non habet, sic neque aufert, quòd non dedit, Pralati autè Regularium non dederunt ipsis sua privilegia. Ita Roder. *tom. 1. qq. reg. qu. a. 2.* Quòd si de facto ita contingat, aliquod privilegium tolli, vel limitari in aliquo Ordine, non tenebitur, alius illo abstinere, aut limitationi se conformare, etiamsi sortè illud acquisierit per solam viam communicationis, ab illo primo cui fuit limitatum, vel sublatum, & Ratio est, quia Ordines regulares utuntur privilegiis independentèr à se invicem. Ita Portel. *in sum. qq. reg. v. privil. commu.* Ubi sic infit. licèt aliqua Religio, cui originariè fuit concessum aliquod privilegium, illud mutet, & eo non utatur, per revocationem Superiorum, alià tamè Religio cui communicatum fuit, potest illo uti plenariè, & secundùm formam concessionis. Et ita etiam præter Portel. tenent Cordub. *in comp. privil. v. communicatio.* Mirand. *in man. p. 2. qu. 42. art. 5.* Molphes. *in sum. tr. 9. cap. 12.* Roder. *tom. 1. qq. reg. 9. art. 9.* & in ejus compendio Patres Recollecti. *v. communicatio* Et Bonac. *de privil. prop. 7. §. 2.* Vide dicta *c. 3. §. 4.* ubi de communicat. privileg. *v. vñ autem.* Et hæc nota pro dicendis *3. scit. seq. c. 2.* ubi de benedictionibus *num. 11.*

23 Neque Episcopi, neque Principes, aut Magistratus temporales possunt prohibere Regulares à legitimo usu suorum privilegiorum. Sin autem? locus est compensationi occulta. Patet, quia Regulares non sunt illis subditi, & multominus Papa, ejusvè leges, & jurà ab illo sancita. Dixi autem legitimo usu, quia secus esset ubi inveniretur manifestus abusus, cum

justa defensio sit de jurè natura, & Princeps, & Episcopus sint advocati & protectores suorù subditorum, quibus jurebit, ab ipsis avertere damna, si qua Regulares abutendo suis privilegiis, vellent illis inferre. Vide *scit. seq. c. 1. §. 1. v. 13.*

CAPUT VIII.

De Amissione Privilegiorum.

DUobus modis potest amitti aliquod privilegium, nempe *causaliter*, & in actu primo; aut *effectivè*, & in actu secundo. Causaliter quidem, quando supervenit aliqua circumstantia, propter quam judicio prudentis viri, judicatur jam illicitus & injustus usus talis privilegii, licèt interim adhuc toleretur. Quo casu privilegiatus non dicitur adhuc amisisse privilegium, sed mereri amittere, & causam supervenisse propter quam expediat, ipsum illo spoliare. At verò amittitur privilegium *effectivè*, & in actu secundo, quando seu Autoritate Superioris tollitur seu aliqua alia via ex recensendis penitus extinguitur, & taliter, ut jam omnis illius usus non modò sit illicitus, sed etiam nullius virtutis & efficacia. De hoc utroque modo amittendi privilegia, *mutatoriè* & *effectivè*, ego agam in seqq.

§. I.

De Capitibus, ex quibus Privilegiatus meretur amittere Privilegium.

SUMMARIUM.

- 1 Meretur quis amittere Privilegium ex culpa vel ex causa.
- 2 Amittitur Privilegiu propter abusum, & quando.
- 3 Abusus quid importet & seq.
- 5 Amittitur Privilegium propter crimen.
- 6 Propter